

NGHIÊN CỨU XÂY DỰNG SẢN PHẨM THÔNG TIN “THƯ MỤC TÀI LIỆU THEO CHỦ ĐỀ” TẠI TRUNG TÂM HỌC LIỆU, TRƯỜNG ĐẠI HỌC CẦN THƠ

Võ Thị Bạch Trúc, Lê Trọng Hiếu

Trung tâm Học liệu, Trường Đại học Cần Thơ

Tóm tắt: Sự bùng nổ thông tin, sự gia tăng của các nguồn tài liệu từ dạng in ấn, dạng điện tử đến dạng số hoá đang tác động rất lớn đến các trung tâm học liệu/các trung tâm thông tin trong các thư viện trường đại học. Để người học có thể dễ dàng khai thác và sử dụng các nguồn tài liệu học tập theo chuyên ngành trong các trường đại học, việc đa dạng hoá các sản phẩm và dịch vụ thư viện là yêu cầu cấp bách hiện nay của thư viện các trường đại học nhằm đáp ứng ngày càng tốt hơn nhu cầu tài liệu học tập của người học. Bài viết nghiên cứu xây dựng sản phẩm thông tin thư mục tài liệu theo chuyên ngành tại Trung tâm Học liệu, Trường Đại học Cần Thơ nhằm tập hợp các nguồn tài liệu có cùng lĩnh vực và giới thiệu đến người học một cách có định hướng, nhằm giúp người học tại các thư viện có thể khai thác và sử dụng các tài liệu cần thiết trong từng chuyên ngành đào tạo của trường.

Từ khoá: Thông tin thư mục tài liệu; sản phẩm thông tin; chủ đề; Trường Đại học Cần Thơ.

DEVELOPMENT OF “SUBJECT-BASED RESOURCES DIRECTORY” AT THE LEARNING RESOURCE CENTER, CAN THO UNIVERSITY

Abstract: Learning resource centers/information centers at universities are being positively impacted by the information explosion. To enable learners to quickly exploit and effectively use the huge learning resources at universities is an essential activity in this situation. Therefore, diversifying the information services of these centers is an urgent requirement to meet the needs of learners to effectively exploit and use learning materials. The article mentions the collection and classification of learning resources based on subjects to help students exploit and use the necessary learning resources for each scientific major of Can Tho University.

Keywords: Subject-based resources directory; Information services; subject guides; Can Tho University.

MỞ ĐẦU

Thư viện đóng vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ học tập, giảng dạy và nghiên cứu. Ở môi trường đại học, thư viện đã trở thành một trong những nơi cung cấp tri thức hiệu quả nhất cho giảng viên, sinh viên, nhà nghiên cứu. Trường Đại học Cần Thơ (ĐHCT) là trường đại học đa ngành, đa lĩnh vực có khoảng 98 chuyên ngành đào tạo đại học, 72 chuyên ngành đào tạo sau đại học với tổng số người học thuộc các hệ đào tạo tại trường là trên 40 ngàn người. Với quy mô đào tạo và số lượng người học như vậy, đòi hỏi nhà trường phải đầu tư về cơ sở vật chất, giảng viên và

nguồn học liệu phục vụ dạy và học hiệu quả. Nguồn học liệu phải được tổ chức, lưu trữ và phổ biến đến giảng viên và sinh viên thông qua các hoạt động của hệ thống thư viện trường.

Để giảng viên và sinh viên tiếp cận tối đa nguồn học liệu, hệ thống thư viện trường cần phải có sự đa dạng hóa các sản phẩm và dịch vụ thông tin của thư viện. Vì vậy, nghiên cứu xây dựng sản phẩm thông tin tài liệu theo ngành đào tạo tại Trung tâm Học liệu (TTHL) ĐHCT là rất cần thiết nhằm giúp giảng viên, sinh viên tiếp cận tối đa nguồn tài liệu học tập, qua đó góp phần nâng cao chất lượng đào tạo của Trường.

1. KHÁI QUÁT THÔNG TIN TÀI LIỆU THEO CHỦ ĐỀ

Thông tin tài liệu theo chủ đề hay hướng dẫn theo chủ đề trong các thư viện đại học hiện nay mà tiếng Anh gọi là “Subject guides” là tổng hợp các tài liệu được người làm thư viện tạo lập sẵn theo từng chủ đề, môn loại khoa học hay cụ thể hơn là ngành/chuyên ngành đào tạo, nghiên cứu của trường đại học.

Năm 1973, trên thế giới thuật ngữ Subject guides được sử dụng như là một loại bản đồ chỉ dẫn đến nguồn tài nguyên thư viện, là một định vị thông tin để người dùng tin tìm kiếm các tài liệu được lưu trữ theo một chủ đề được quan tâm [Charles H. Stevens and et all. (1973)]. Tác giả Shannon M. Staley (2007) định nghĩa thông tin tài liệu theo chủ đề là danh sách các nguồn tài nguyên được tạo ra để hỗ trợ sinh viên đáp ứng nhu cầu học tập, giảng dạy và nghiên cứu [Shannon M. Staley, 2007]. Trong khi đó, theo Buffy J. Hamilton, định nghĩa Subject guides là một tập hợp các nguồn lực được thiết kế giúp NDT nghiên cứu và khám phá đầy đủ về một chủ đề [Buffy J. Hamilton, 2011].

Ở trong nước, tác giả Nguyễn Thị Lan (2017) định nghĩa Subject guides là một danh sách các nguồn tài nguyên thông tin được tổ chức và sắp xếp theo các chủ đề khác nhau. Nguồn tài nguyên thông tin này rất đa dạng và không giới hạn ở bất kỳ nguồn nào bao gồm: sách, báo, tạp chí điện tử, tài liệu số, cơ sở dữ liệu, trang web, bộ sưu tập thông tin trên internet, tên các khoá học, RSS feeds, tài liệu giảng dạy, các công cụ đánh giá, tài liệu hướng dẫn, tiêu chuẩn học tập, các cuộc phỏng vấn hay thông tin phản hồi từ giáo viên, sinh viên,... [Nguyễn Thị Lan, 2017].

Trong thư viện các trường, nguồn học liệu thường được bổ sung, tổ chức theo chương trình đào tạo của trường. Mỗi chương trình đào tạo sẽ tương ứng với từng chủ đề của tài liệu. Vì vậy, xây dựng sản phẩm các thông tin tài liệu theo chủ đề hay ngành đào tạo đều có ý nghĩa tương đồng với nhau. Sản phẩm thông tin tài liệu theo ngành đào tạo là tập hợp các nguồn tài liệu của thư viện được sưu tập theo chủ đề và giới thiệu đến người học một cách có định hướng nhằm giúp người học tại

các thư viện khai thác và sử dụng các tài liệu cần thiết cho ngành học.

2. VAI TRÒ CỦA SẢN PHẨM THÔNG TIN TÀI LIỆU THEO NGÀNH ĐÀO TẠO

Hiện nay, nhiều cơ quan TT-TV trên thế giới và một số cơ quan TT-TV của Việt Nam đã xây dựng sản phẩm thông tin tài liệu theo chủ đề, như: Library subject guides của Trường Đại học RMIT Úc, Trường Đại học York, Hướng dẫn học tập và nghiên cứu theo chủ đề của Trung tâm TT-TV Quốc gia Hà Nội. Các cơ quan TT-TV phát triển các sản phẩm thông tin theo chủ đề tài liệu như một công cụ hiệu quả để đáp ứng nhu cầu ngày càng đa dạng của người học tại thư viện. Bên cạnh đó, viên chức thư viện xem thông tin tài liệu như một công cụ tham khảo quan trọng để trả lời những câu hỏi về tài liệu của ngành học. Vì thế, sản phẩm thông tin theo chủ đề tài liệu cần được phổ biến và phát triển nhiều hơn tại các cơ quan TT-TV các trường đại học là bởi những giá trị của nó, như:

- Thông tin tài liệu theo chủ đề là một tập hợp các tài liệu của một chủ đề: giúp người làm thư viện có thể tạo lập và sắp xếp các nguồn tài liệu đa dạng theo từng chủ đề, ngành đào tạo khác nhau. Mỗi chủ đề sẽ bao gồm các thông tin tài liệu được liên kết và tích hợp trong thông tin tài liệu theo chủ đề. Các nguồn tài liệu đa dạng như nguồn tài liệu in hiện có trong thư viện, nguồn tài liệu nội sinh, các nguồn tin trên internet, video clip, hình ảnh, cơ sở dữ liệu, danh mục các trang web,... Do đó, điều này sẽ giúp cho người học có thể tìm tài liệu, điểm truy cập, vị trí, nơi lưu trữ tài liệu theo từng chủ đề một cách nhanh chóng, tiết kiệm thời gian và công sức.

- Thông tin tài liệu theo chủ đề hướng người học đến các nguồn tài liệu hữu ích: viên chức thư viện là người hiểu rất rõ tài liệu của thư viện cũng như nhu cầu của người học và giảng viên của trường. Khi xây dựng các sản phẩm thông tin tài liệu theo chủ đề, cán bộ thư viện sẽ đánh giá và chọn lọc tài liệu có giá trị, chất lượng và được đề xuất trong chương trình đào tạo của trường. Vì vậy, người học sẽ có được tài liệu hữu ích cho chương trình học của mình thông qua sản phẩm này.

- Thông tin tài liệu theo chủ đề hỗ trợ hoạt động dạy và học: giảng viên và người làm thư viện có thể hợp tác để xây dựng thông tin tài liệu theo chủ đề chuyên sâu đến từng nhiệm vụ hay bài tập của môn học. Giảng viên đề nghị các tài liệu liên quan đến môn học và viên chức thư viện sẽ tìm kiếm và đưa tài liệu vào thông tin tài liệu theo chủ đề. Qua đó, nếu tài liệu nào giảng viên đề xuất mà thư viện chưa có, viên chức thư viện sẽ thực hiện bổ sung các tài liệu này. Sản phẩm thông tin tài liệu theo chủ đề còn giúp thư viện gia tăng vốn tài liệu trong thư viện.

Trong quá trình học tập, sinh viên sử dụng thông tin tài liệu theo chủ đề như một điểm khởi đầu để tìm kiếm các nguồn thông tin hỗ trợ giải quyết các nhiệm vụ trong môn học. Qua đó, thông tin tài liệu theo chủ đề giúp người học tiết kiệm được thời gian và công sức tìm kiếm tài liệu, hỗ trợ người học hoàn thành các nhiệm vụ học tập tốt hơn.

- Thông tin tài liệu theo chủ đề giúp người học truy cập không giới hạn: các thông tin tài liệu theo chủ đề đã được các cơ quan TT-TV tích hợp trên trang web và có sẵn trong môi trường trực tuyến, do đó người học có thể truy cập mọi lúc, mọi nơi mà không cần phải trực tiếp đến thư viện. Đây là tính hữu ích của công cụ này trong giai đoạn hiện nay vì phù hợp với xu hướng phát triển của công nghệ thông tin và thỏa mãn nhu cầu của người học.

- Thông tin tài liệu theo chủ đề quảng bá nguồn tài nguyên thông tin của thư viện: là công cụ quảng bá hữu hiệu về nguồn tài nguyên thông tin của các cơ quan TT-TV, bởi vì đây là công cụ tập hợp đầy đủ các nguồn thông tin một cách đa dạng về nhiều chủ đề khác nhau. Thông qua việc truy cập vào các thông tin tài liệu theo chủ đề, người học có thể nắm được các nguồn thông tin về từng chủ đề, ngành học mà hiện nay một cơ quan đang có, cũng như chất lượng của các nguồn thông tin này. Đối với những người ít khi hoặc không bao giờ ghé thăm các trang web thư viện, việc đăng các liên kết để hướng dẫn, định hướng cho người học trên các trang web là một hình thức quan trọng để tiếp cận cộng đồng. Bởi vì, hầu hết người học thường không liên hệ hoặc truy cập vào trang web của tất cả các

trường đại học, họ chỉ đơn giản là tìm thấy các tài nguyên thông qua một công cụ tìm kiếm trên internet. Vì vậy, các cơ quan TT-TV có thể tiến hành quảng bá các thông tin tài liệu theo chủ đề thông qua các buổi giới thiệu, hướng dẫn sử dụng thư viện, sử dụng email hoặc mạng xã hội,... để cung cấp thông tin đến người học.

Thể hiện sự tự tin và khả năng tự định hướng học tập của người học bằng cách độc lập trong việc lựa chọn nguồn tài liệu học tập của ngành học thông qua thông tin tài liệu theo ngành học do thư viện trường cung cấp.

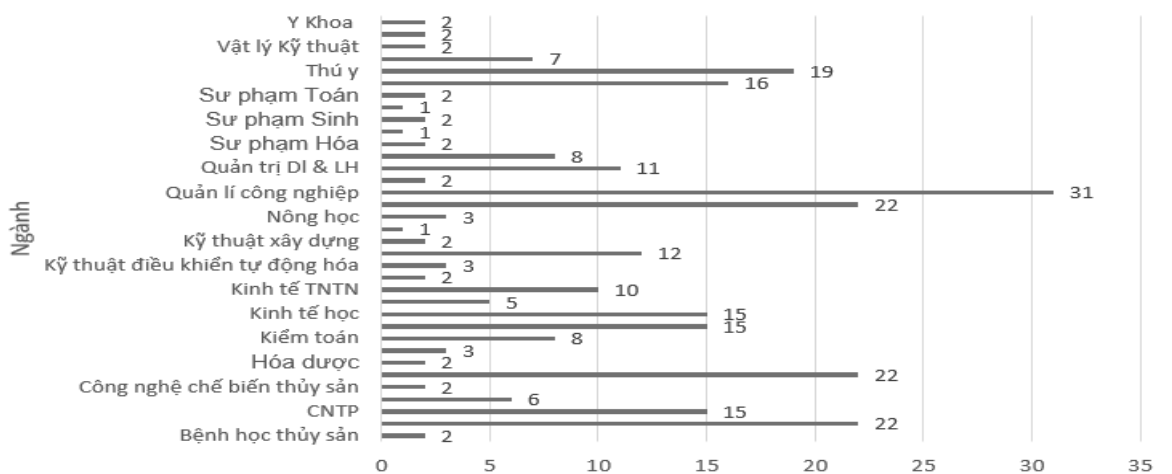
3. NHU CẦU SỬ DỤNG THÔNG TIN TÀI LIỆU THEO NGÀNH ĐÀO TẠO CỦA NGƯỜI HỌC TẠI TRUNG TÂM HỌC LIỆU TRƯỜNG ĐẠI HỌC CẦN THƠ

Với sự đổi mới phương pháp dạy và học, thư viện đóng vai trò rất quan trọng trong việc nâng cao chất lượng đào tạo của nhà trường. Để nắm bắt được những kiến thức cơ bản, khoa học, thực tiễn và tính mới, người học cần phải phát huy tính tích cực chủ động, sáng tạo trong học tập. Đến thư viện, khai thác và sử dụng nguồn học liệu của thư viện là yếu tố cần thiết để người học có thể theo kịp với yêu cầu đào tạo của nhà trường và xu thế phát triển của xã hội. Vì vậy, trong tiêu chí kiểm định chất lượng của Bộ Giáo dục và Đào tạo “thư viện và các nguồn học liệu phù hợp và được cập nhật để hỗ trợ các hoạt động đào tạo và nghiên cứu” [Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2016].

Trung tâm Học liệu ĐHTC với vai trò là đơn vị chính trong việc tổ chức nguồn tài liệu phục vụ dạy, học và nghiên cứu của trường. Người sử dụng TTHL cũng đa dạng bao gồm sinh viên, học viên cao học, nghiên cứu sinh, nhà nghiên cứu, giảng viên,... Mỗi đối tượng người sử dụng TTHL sẽ có nhu cầu khác nhau về nguồn tài liệu. Nghiên cứu đối tượng người sử dụng TTHL là sinh viên - người học tại ĐHTC về mức độ đáp ứng tài liệu của thư viện, những rào cản trong quá trình tìm kiếm tài liệu so với nhu cầu, sẽ là cơ sở để xây dựng sản phẩm thông tin tài liệu theo ngành đào tạo hỗ trợ người sử dụng thư viện trong quá trình tìm kiếm tài liệu phục vụ ngành học ngày càng hiệu quả hơn.

Khảo sát được thực hiện với 300 phiếu dành cho đối tượng người sử dụng TTHL là sinh viên các năm. Số phiếu thu lại là 283 phiếu, trong đó sinh viên năm nhất là 96 phiếu (34%), sinh viên năm hai là 29 phiếu (10%),

sinh viên năm ba là 51 phiếu (18%) và sinh viên năm tư là 107 phiếu (38%). Đối tượng khảo sát là sinh viên được phân bố rải rác ở hầu hết tất cả các ngành đào tạo đại học chính quy của Trường (Hình 1)

Hình 1. Ngành học của sinh viên

(Nguồn: Kết quả khảo sát của nhóm nghiên cứu, 2024)

Nguồn tài liệu tại TTHL ĐHCT bao gồm các tài liệu dạng in ấn và dạng điện tử như giáo trình, tài liệu tham khảo, báo - tạp chí chuyên ngành, cơ sở dữ liệu điện tử. Khảo sát về mức độ đáp ứng của nguồn tài liệu tại TTHL ĐHCT, ngoài việc khảo sát mức độ đáp ứng của nguồn tài liệu học tập theo môn học được đề xuất trong đề cương chi tiết

của học phần, tác giả còn khảo sát mức độ đáp ứng của các nguồn tài liệu là giáo trình chuyên ngành, tài liệu tham khảo chuyên ngành, cơ sở dữ liệu và báo - tạp chí chuyên ngành. Khảo sát các nguồn tài liệu này nhằm giúp TTHL đánh giá thực tế hiệu quả bổ sung và chất lượng các dịch vụ thư viện tại TTHL.

Bảng 1. Khảo sát mức độ đáp ứng nguồn tài liệu tại TTHL ĐHCT

(Nguồn: Kết quả khảo sát của nhóm nghiên cứu, 2024)

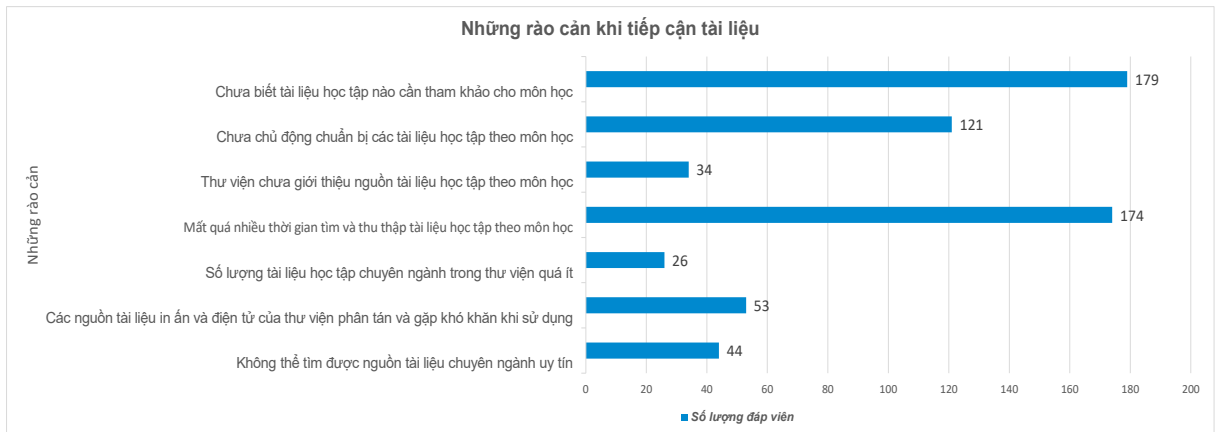
Nguồn tài liệu	Mức độ đáp ứng (Tỷ lệ %)				
	Không đáp ứng	Ít đáp ứng	Trung bình	Đáp ứng	Đáp ứng tốt
Tài liệu học tập theo đề cương	7	12	16	40	25
Giáo trình chuyên ngành	4	9	22	41	27
Tài liệu tham khảo chuyên ngành	8	11	18	44	19
Cơ sở dữ liệu chuyên ngành	14	14	27	25	20
Báo - Tạp chí chuyên ngành	9	12	26	33	20

Mức độ đáp ứng của các nguồn tài liệu của TTHL ĐHCT với người học tại trường nói chung tương đối tốt: tài liệu tham khảo chuyên ngành 44%, tài liệu học tập theo đề cương 40%,... Tuy nhiên, cũng còn một số người

học cảm thấy các nguồn tài liệu này không đáp ứng tốt so với nhu cầu như tài liệu học tập theo đề cương 7%, tài liệu tham khảo chuyên ngành 8%, giáo trình chuyên ngành 4% (Bảng 1).

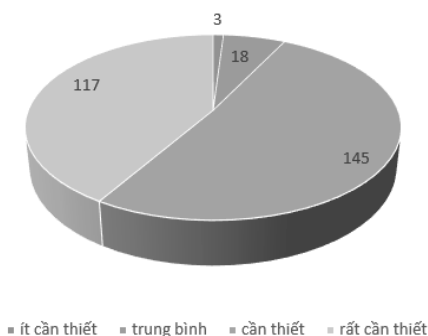
Nguồn tài liệu tại TTHL ĐHCT rất lớn và đa dạng như: tài liệu in ấn có khoảng 153.581 tựa/325.561 bản, trên 40.000 bản ghi số hoá, 09 cơ sở dữ liệu điện tử mua quyền truy cập và khai thác hơn 40 cơ sở dữ liệu miễn phí. Việc người học tiếp cận, khai thác và sử dụng các nguồn tài liệu này cũng là vấn đề đáng quan tâm. Qua khảo sát, người học gặp một số rào cản nhất định khi tiếp cận các nguồn tài liệu của TTHL, như: chưa biết tài

liệu học tập nào cần thiết cho môn học: 179 phiếu (63%), chưa chủ động chuẩn bị các tài liệu sẽ học trong ngành học: 121 phiếu (42%), người học không thể tìm được nguồn tài liệu chuyên ngành: 44 phiếu (16%), người học cho rằng do các nguồn tài liệu trong TTHL bị phân tán, khó tiếp cận: 53 phiếu (19%), hay đỉnh điểm của những rào cản này là mất nhiều thời gian thu thập, tìm kiếm: 174 phiếu (61%) (Hình 2).

Hình 2. Rào cản người sử dụng tìm kiếm/khai thác/sử dụng nguồn tài liệu
(Nguồn: Kết quả khảo sát của nhóm nghiên cứu, 2024)

Khi được hỏi về mức độ cần thiết để xây dựng sản phẩm thông tin tài liệu theo ngành đào tạo, đa số người học tại TTHL ĐHCT cho rằng: rất cần thiết, chiếm 117 phiếu (47%), mức độ cần thiết 145 phiếu (51%), mức độ trung bình 18 phiếu (6 %) còn lại là ít cần thiết và không cần thiết (Hình 3).

Hình 3. Mức độ cần thiết xây dựng sản phẩm thông tin tài liệu theo ngành đào tạo tại TTHL ĐHCT

(Nguồn: Kết quả khảo sát của nhóm nghiên cứu, 2024)

Nhận thấy nhu cầu sử dụng sản phẩm thông tin tài liệu theo ngành đào tạo là rất cần thiết trong học tập của người học tại Trường, nhóm nghiên cứu đã tiến hành khảo sát mong muốn của người học về nội dung của sản phẩm này. Trong đó, mức độ cần thiết của người học về nội dung tài liệu có trong sản phẩm bao gồm tài liệu học tập theo môn học trong chương trình đào tạo (272 phiếu), giáo trình tài liệu chuyên ngành (272 phiếu), tài liệu tham khảo (253 phiếu), bách khoa toàn thư/từ điển chuyên ngành (244 phiếu), cơ sở dữ liệu điện tử do thư viện cung cấp (238 phiếu), tạp chí chuyên ngành (181 phiếu), báo cáo khoa học/khoá luận luận văn (228 phiếu); trong thông tin điện tử (212 phiếu) và mạng xã hội (148 phiếu) [Nguồn: Kết quả khảo sát của nhóm nghiên cứu, 2024].

4. ĐỀ XUẤT XÂY DỰNG SẢN PHẨM THÔNG TIN TÀI LIỆU THEO NGÀNH ĐÀO TẠO TẠI TRUNG TÂM HỌC LIỆU, TRƯỜNG ĐẠI HỌC CẦN THƠ

Nguồn tài liệu của TTHL ĐHCT rất đa dạng và tương đối lớn với khoảng 154 nghìn tựa sách tương đương 326 nghìn bản in, với khoảng hơn 52 cơ sở dữ liệu chuyên ngành mua quyền truy cập hoặc truy cập miễn phí, liên kết và chia sẻ tài nguyên thông tin với các thư viện trong và ngoài nước. Cùng với sự phát triển của internet đã mang đến cho người học tại TTHL một lượng thông tin khổng lồ với nhiều dạng thức tồn tại khác nhau. Việc khai thác các nguồn tài liệu đảm bảo yêu cầu chương trình đào tạo của trường và tiếp cận các nguồn tài liệu khác để mở rộng kiến thức chuyên ngành từ kho tài nguyên thông tin khổng lồ của TTHL và internet thông qua sản phẩm thông tin tài liệu theo ngành đào tạo rất quan trọng. Sản phẩm thông tin này phải cung cấp các nguồn tài liệu đa dạng và phù hợp với nhu cầu của người học theo từng chuyên ngành, bao gồm các nguồn tài liệu được đề xuất sử dụng trong chương trình đào tạo của từng ngành và những tài liệu được thư viện khai thác liên quan đến ngành đào tạo.

Cấu trúc của sản phẩm bao gồm 3 phần chính:

- **Phần thứ nhất:** Thông tin về ngành đào tạo

Giới thiệu đến người học về tên và mã số của ngành học, hình ảnh minh họa ngành học. Mỗi chủ đề của sản phẩm này sẽ là tên của một ngành học tương ứng.

- **Phần thứ hai:** Xác định từ khóa

Trong lĩnh vực khoa học TT-TV, từ khóa là khái niệm chuyên môn được xác định là các từ/cụm từ đủ nghĩa, ổn định, thể hiện nội dung chủ đạo của tài liệu, được sử dụng để tạo lập mẫu tìm và lệnh tìm trong quá trình xử lý và tra cứu thông tin, tài liệu. Vì vậy, khi xác định từ khóa của một ngành học cần phải dùng thuật ngữ bao quát nội dung tài liệu của ngành học. Thuật ngữ sử dụng trong từ khóa phải chính xác, cô đọng, cập nhật, có khả năng phát triển và mở rộng của ngành đào tạo. Bên cạnh đó, từ khóa được xác định phải truy xuất

được dữ liệu các tài liệu được tổ chức trong TTHL ĐHCT.

A. Thông tin môn học

Hình 4. Thông tin và từ khoá của ngành đào tạo

- **Phần thứ ba:** Thông tin tài liệu theo ngành đào tạo

Đây là nội dung cốt lõi của sản phẩm thông tin tài liệu theo ngành đào tạo. Tài liệu đưa vào sản phẩm phải đảm bảo đúng, đủ và phù hợp với nội dung chương trình đào tạo của nhà trường. Tài liệu đưa vào sản phẩm sẽ bao gồm thông tin của tài liệu, như: tên tài liệu, nhan đề tác giả,...; định vị của tài liệu trên hệ thống và nơi lưu trữ vật lý, hình ảnh minh họa cho tài liệu, các liên kết đến tài liệu,...

Giáo trình giảng dạy: tài liệu đưa vào mục giáo trình giảng dạy trong sản phẩm là những giáo trình chính được đề xuất trong đề cương chi tiết học phần của từng ngành đào tạo. Bám sát chương trình đào tạo của trường, TTHL sẽ cập nhật thông tin giáo trình giảng dạy chính vào sản phẩm. Mỗi giáo trình đưa vào sản phẩm sẽ bao gồm Mã học phần-thông tin về giáo trình (nơi tổ chức lưu trữ của giáo trình trong hệ thống thư viện trường ĐHCT) Ví dụ: CT173 - Giáo trình kiến trúc máy tính: được biên soạn trong khuôn khổ dự án ASVIET002CNTT "Tăng cường hiệu quả đào tạo và năng lực tự đào tạo của sinh viên khoa Công nghệ Thông tin - Đại học Cần Thơ"/ Võ Văn Chín, Nguyễn Hồng Vân, Phạm Hữu Tài. - Cần Thơ: Trường Đại học Cần Thơ, 2003. - 95 tr.: minh họa; 24 cm. - 004.6/Ch311 (Nơi lưu trữ TTHL).

Tài liệu tham khảo: tài liệu tham khảo đưa vào sản phẩm thông tin tài liệu theo ngành đào tạo là các tài liệu được đề xuất trong các

đề cương chi tiết học phần của từng ngành đào tạo và cũng nên được mô tả tương tự như Giáo trình giảng dạy. Vì hai loại hình tài liệu này có cấu trúc mô tả và lưu trữ tương tự nhau trong dữ liệu của TTHL.

Bách khoa thư, từ điển: loại hình tài liệu này sẽ cung cấp cho người học thông tin về các từ điển bách khoa chuyên ngành, giúp người học nắm vững các thuật ngữ chuyên ngành cũng như ngữ nghĩa của các thuật ngữ. Có thể đưa vào sản phẩm tài liệu, nguồn tài liệu in có trong TTHL, dạng sách điện tử có trong các cơ sở dữ liệu hoặc các trang website bách khoa thư, từ điển.

Cơ sở dữ liệu: sản phẩm sẽ giới thiệu các cơ sở dữ liệu mua quyền truy cập hiện có của TTHL đến người học. Trong đó, nên liệt kê một số sách điện tử, bài báo học thuật liên quan đến ngành đào tạo kèm theo địa chỉ truy cập của loại hình tài liệu này. Mỗi cơ sở dữ liệu sẽ cung cấp địa chỉ truy cập và tài khoản để người học sử dụng.

Báo cáo khoa học, luận văn, luận án: đây là nguồn tài liệu nội sinh rất phong phú hiện có tại TTHL. Giới thiệu thông tin tài liệu của loại hình tài liệu này trong sản phẩm nhằm giúp người học có thể tiếp cận được những nghiên cứu của người học trước và giúp người học có thể nắm bắt được xu hướng nghiên cứu hiện nay của trường cũng như xu hướng nghiên cứu trong khoa học hiện nay.

Trang thông tin điện tử: đây là nguồn thông tin rất đa dạng và sinh động. Nguồn thông tin này tác động trực tiếp đến giác quan của người học. Trong xã hội hiện nay, nguồn thông tin tài liệu này có tính cập nhật rất cao. Vì vậy, giới thiệu trang thông tin điện tử theo ngành khoa học vào sản phẩm là rất cần thiết và có thể thu hút rất lớn sự quan tâm của người học.

Mạng xã hội: đây là kênh phổ biến, trao đổi và tương tác thông tin về các lĩnh vực khoa học. Các thông tin được đăng tải sẽ có bình luận, đánh giá của các chuyên gia. Việc đưa thông tin các mạng xã hội chuyên ngành vào trong sản phẩm thông tin theo ngành đào tạo sẽ giúp cho người học sẽ tiếp cận những nghiên cứu mới cũng như ý kiến nhận xét, phản biện và bình luận của các chuyên gia.

Để sản phẩm này có thể phát huy hết tính năng và hiệu quả hoạt động thì cần phải tạo lập sản phẩm trên một nền tảng công nghệ thích hợp và tùy vào khả năng hiện có của TTHL. Dù lựa chọn nền tảng nào cũng phải đảm bảo cho sản phẩm thông tin tài liệu theo ngành đào tạo tính hệ thống, khả năng vận hành và tính cập nhật cao.

KẾT LUẬN

Xây dựng sản phẩm thông tin tài liệu theo ngành đào tạo tại TTHL ĐHCT là việc làm hết sức cần thiết hiện nay. Sản phẩm là công cụ định hướng, giúp người học tiếp cận đến nguồn tài liệu học tập cần thiết và hữu ích trong quá trình học tập tại trường. Sản phẩm cũng là công cụ đắc lực giúp người làm công tác thư viện giới thiệu đến người học nguồn tài liệu học tập phong phú tại TTHL ĐHCT.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Buffy J. Hamilton (2011). Creating Subject Guides for the 21st Century Library. ALA Teach Source. 184 Trang. Truy Cập Từ [Http://www.slideshare.net/Buffyjhamilton/Creating-Subject-Guides-for-the-21st-Century-Library-by-Buffy-Hamilton-September-2011](http://www.slideshare.net/Buffyjhamilton/Creating-Subject-Guides-for-the-21st-Century-Library-by-Buffy-Hamilton-September-2011).
2. Charles H. Stevens and et All. (1973). Library Pathfinders: A New Possibility for Cooperative Reference Service. College & Research Libraries. - No. 4. - P. 40-46.
3. Nguyễn Thị Lan (2017). Ứng Dụng Subject Guide Trong Hoạt động TT-TV. Tạp chí Thư viện Việt Nam. - 2017. - Số 1. - Tr. 33-39. Vol. Số 1
4. Shannon M. Staley (2007). Academic Subject Guides: A Case Study of Use at San Jose State University. College & Research Libraries. - No.2. - P. 119-140.
5. Số liệu thống kê hằng năm của Trung tâm Học Liệu Đại học Cần Thơ.
6. Thông tư 04/2016/TT-BGDĐT Quy định về Tiêu chuẩn đánh giá chất lượng chương trình đào tạo các trình độ của giáo dục đại học do bộ trưởng Bộ Giáo Dục và Đào Tạo ban hành.

(Ngày Tòa soạn nhận được bài: 15-10-2024;
Ngày phản biện đánh giá: 11-12-2024;
Ngày chấp nhận đăng: 15-01-2025).